

Interna regler och riktlinjer för ekonomisk uppföljning

I kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning anges att nämnder ska besluta om interna regler och riktlinjer för ekonomisk uppföljning och överföring av eget kapital vid årsskiften, enligt 4§. Dessa regler och riktlinjer ska också ange befogenhetsfördelningen mellan nämnd och dess förvaltning.

Kommunfullmäktiges riktlinjer för budget och uppföljning anger att nämnder ska bedriva en god och effektiv verksamhet, inom såväl de ramar, mål och riktlinjer som fastställts av kommunfullmäktige som inom gällande lagstiftning.

Denna riktlinje anger principer för arbetet med budget och uppföljning inom det finansiella perspektivet i syfte att uppnå målet med en ekonomi i balans och kravet på god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut är det övergripande styrdokumentet för stadens samtliga nämnder och bolag. Nämndens årliga budgetbeslut utgör ytterligare ett styrdokument för förvaltningen.

Förvaltningens budgetprocess

Den av nämnden fastställda budgeten anger nämndens inriktning och prioriteringar inom givna ekonomiska ramar och gällande lagstiftning. De mål, planer, program och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnden i övrigt antagit är underordnade budgeten och har en stödjande funktion.

Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ramar och enligt gällande lagstiftning även om detta medför att de i budgeten angivna målen och inriktningarna inte helt kan uppnås. Nämnd får således inte överskrida sin ekonomiska ram.

Nämnd ska senast den siste november varje år fatta beslut om genomförandeplan för kommunfullmäktiges budget. Framtagande av denna plan kan inte delegeras. Framtagande och beslut om genomförandeplan sker innan budget och affärsplan beslutas.

Nämnd ska senast den siste december varje år besluta om budget för det kommande året.

För att möjliggöra en rättvisande redovisning och ändamålsenliga analyser mellan budget och faktiskt utfall ska avdelningen tillämpa bruttoredovisning där intäkter och kostnader redovisas var för sig utan att kvittas mot varandra. Detta gäller såväl vid upprättandet av ekonomisk budget som vid uppföljning.

Förvaltningens uppföljningsprocess

Kommunstyrelsen fastställer årligen en struktur- och tidplan för budget- och uppföljningsprocessen. Utifrån denna fastställer förvaltningen en tidplan för det egna arbetet.

Kommunstyrelsens anvisningar anger att uppföljning sker genom uppföljningsrapporter och obligatoriska ekonomiska prognoser. Förvaltningen ska, utöver dessa fastställda tillfällen, löpande vid ordinarie nämndmöten ge nämnden uppföljningsinformation om den egna verksamheten. Förvaltningen initierar och samordnar uppföljningsrapporter utifrån kommunstyrelsens anvisningar. Samtliga avvikelser, såväl positiva som negativa, i förhållande till budgetens mål och inriktningar ska analyseras och förklaras. Om verksamheten inte kan utföra sitt uppdrag eller uppfylla fastställda inom beslutad budget ska förvaltningen göra analyser och lämna förklaringar så att nämnden kan ta ställning huruvida åtgärder ska sättas in.

Ansvarsfördelning

I de fall uppföljningsarbetet visar på en prognostiserad negativ avvikelse i förhållande till det ekonomiska målet på helårsbasis ska förvaltningschef senast 20 kalenderdagar efter det att avvikelsen konstaterats presentera förslag till åtgärder för nämnden. Om avvikelse i den periodiserade budgeten uppstår ska förvaltningschef motivera och anteckna skälet till att detta inte påverkar helårsprognosen. Åtgärdsförslagen ska vara utformade så att nämnden, senast vid utgången av innevarande budgetår, når en överensstämmelse med det ekonomiska målet.

Nämnden har 30 kalenderdagar på sig att fatta beslut om åtgärder som gör att det budgeterade resultatet nås innan året är slut. Nämnden kan på eget initiativ sänka det ekonomiska målet genom att ianspråkta positivt eget kapital.

Enligt det allmänna reglementet för Göteborgs Stads nämnder har förvaltningschefen rätt och skyldighet att i frågor av väsentlig ekonomisk betydelse anteckna sin mening till protokollet. Förvaltningschefen är även skyldig att i protokollet ange ge sin mening i de fall ett förslag inte är uttryckligen finansierat.

Varje avdelnings- och enhetschef ska upprätta en periodiserad budget och i uppdraget ingår att hålla denna budget. Ifall prognosen för helåret avviker negativt mot årsbudgeten, ska detta snarast rapporteras till närmaste chef. Tillsammans med förvaltningsdirektör och ekonomicontroller ska därefter åtgärder utarbetas för att åstadkomma en ekonomisk balans vid årets slut.

I det fall en avdelning redovisar ett prognostiserat underskott kan förvaltningsdirektören besluta om omfördelning av budgeten mellan avdelningar för att nå ekonomisk balans på helheten eller flytta krav på åtgärder från en avdelning till en annan.

Eget kapital

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Förvaltningen ska i årsbokslutet aktivt värdera verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Förvaltningen ska i samband med årsbokslutet också upprätta förslag till hantering av över- och underskott. Nämnden beslutar om eget kapital och hantering av över- och underskott och ska i detta sammanhang också beakta de rekommenderade riktnivåer som finns för eget kapital. Eget kapital som överstiger rimlig nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen.

Avdelningarna saknar möjlighet att använda förvaltningens egna kapital för att täcka underskott i den egna verksamheten, vilket framgår av tidigare beskrivna hantering kring avvikelser. Förvaltningens egna kapital balanseras på förvaltningscentral nivå och det är endast på initiativ från nämnden som det egna kapitalet kan ianspråkta. Nämnden kan ianspråkta positivt eget kapital upp till 0,5 procent av nämndens givna ram under aktuellt budgetår, ett ianspråktagande över 0,5 procent ska prövas av kommunstyrelsen.

Förvaltningen ska alltid åtgärda negativt eget kapital. I samband med årsbokslutet ska förvaltningen föreslå åtgärder som kan vidtas under nästkommande budgetår för att eliminera det negativa egna kapitalet. Nämnden ska samtidigt med beslut om årsbokslut fatta beslut om åtgärder för att eliminera det negativa egna kapitalet. Samtliga åtgärder ska ha trätt i kraft senast den 1 juli året efter årsbokslutet.

Omsättningsintervall, mnkr	Riktnivå "min"	Riktnivå "max"
-5	0,1	0,3
5-19	0,8	1,2
20-49	1,8	2,2
50-99	3,5	4,5
100-249	9	11
250-499	12,5	17,5
500-749	15	25
750-999	20	30
1 000-1 499	25	40
1 500-1 999	30	50
2 000-2 499	40	60
2 500-2 999	50	70
3 000-3 999	50	80
4 000-4 999	50	90
5 000-7 499	60	100
7 500-9 999	75	125
10 000-	100	150